



חסד ונדיבות

תארו לעצמכם ילד, שמאוד נהנה לעזור לחברים בכיתה. בכל פעם שאחד החברים חסר, הוא ידאג לעזור לו להשלים את החומר, ואם מישהו לא הבין את הנלמד - היא ידאג להסביר לו. נשמע נפלא, נכון? אבל, מה תגידו, אם אותו ילד עושה זאת במטרה להשוויץ בידיעותיו ולהראות את חוכמתו? האם זה ייחשב לחסד?

אברהם אבינו, הצטיין במיוחד במידת החסד. הוא היה גומל חסדים בצורה מופלאה. אלא שגמילות חסדים יכולה לבוא משני מניעים:

- **יש אדם הגומל חסד עם רעהו מתוך תחושת גדולה - הוא מרגיש עשיר וגדול, ומצד רגש גדולתו הוא רוצה להרעיף חסד על הכלל.**
- **ויש גמילות חסד שבאה דווקא מצד תחושת ענווה ושפלות - מתוך תחושה זו רוצה האדם לגמול חסד עם אחרים, כי הוא מרגיש שהם ראויים וחשובים ממנו.**
- החסד שמצד הגדולה יכול להתפתח גם לכיוונים שליליים, מכיון שמטרתו להפגין עושר וגדולה. יותר מלעשות חסד עם הזולת, יש כאן התפארות עצמית. לא-כן הוא החסד שמצד הענווה, שכולו מסירות לזולת והתעלות על הצרכים האישיים.**
- חסדו של אברהם אבינו נבע מענווה עצומה: "ואנכי עפר ואפר". דווקא משום שהרגיש את עצמו קטן מכולם, והחשיב את הזולת בעל-ערך יותר ממנו, לכן הרעיף חסד על כל אחד ואחד. הוא העניק מכל מה שיש לו לזולתו, ולעצמו הותיר רק שיריים ומינימום הכרחי.**
- חסדו זה של אברהם בא לידי ביטוי גם בכך שהיה מוכן לסכן את חייו במלחמה מול מלכים גיבורים כדי לפדות את לוט.**
- גם את צרכיו הרוחניים דחה למען הזולת: בפרשת וירא מספרת התורה על שלושת המלאכים שעברו בסביבתו של אברהם בזמן שדיבר עם הקב"ה, והוא לא היסס לנתק את עצמו מגילוי השכינה כדי לקבל את פני אורחיו ונמזה למדו חז"ל שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה.**

אברהם אבינו מלמד אותנו איך צריכה להראות הנותנה לשני, נתינה כזאת שהיא לגמרי בשביל הצרכים של האחר, בלי להתנשא עליו ובלי תנאים - נתינה אמיתית! בכל מחיר...

גם בספר התניא (אגרת הקודש פרק לב), מצוינת המעלה של עשיית חסד – מצוות צדקה – ככזו שנעשית מבלי לחכות לתגמול. עד כדי כך ישנה מעלה בעשיית חסד ללא תמורה, שעל כך נאמר "צדקתו עומדת לעד" – הזכות של עשיית חסד בכלל ונתינת צדקה בפרט – היא נצחית "חיות וקיימות בעולם הזה הגשמי עד זמן התחייה שאז הוא זמן אלוקות...".

אם כן, נתחדש היום במידת החסד והנדיבות נזכור שכל מה שיש לנו, גשמי ורוחני ניתן לנו במטרה שנחלוק אותו עם אחרים, כי הכל שייך לקב"ה – "יתן לו משלו, שאתה ושלך שלוי" (פרקי אבות ג,ז)

-ס'פ/כ-

הרבי ה'צמח צדק', התייתם מאמו הרבנית דבורה לאה בגיל צעיר וגדל אצל סבו, אדמו"ר הזקן. גם לאחר פטירת סבו זכה הרבי כי סבו יתגלה אליו וישיב לו על שאלותיו בנגלה ובנסתר. אך לפתע הפסיקו חלומות אלו. שוב לא נגלה אליו סבו כבעבר. שאלות רבות הצטברו אצל ה'צמח צדק', והוא הצטער מאוד שאינו זוכה עוד לראות את סבו שישב על שאלותיו. בוקר אחד, בדרכו לבית הכנסת לתפילת שחרית, פגש ה'צמח צדק' יהודי פשוט וירא שמים בשם ר' מרדכי אליהו, שהתפרנס מדוכן קטן בשוק. היהודי ביקש מה'צמח צדק' הלוואה קטנה של כמה רובלים כדי לרכוש מעט סחורה לשוק ולהרוויח מעט לפרנסתו. ענה לו ה'צמח צדק' בחיוב: 'אנא בוא לביתי לאחר התפילה ואתן לך את הסכום המבוקש'.

אבל שכשנכנס ה'צמח צדק' לבית הכנסת, הוא נזכר בדברי הגמרא: 'רבי אליעזר היה נותן פרוטה לעני, ורק לאחר מכן היה מתפלל'. הוא הבין כי הייתה זו טעות לדחות את מתן הלוואה עד לאחר התפילה ומיהר לביתו, הביא עמו את סכום הכסף המבוקש וניגש לשוק לתת לר' מרדכי אליהו את הלוואה. מיד לאחר ששב לבית הכנסת והתעטף בטלית ובתפילין, הוא ראה בחזיון את סבו שהאיר אליו פניו ואמר לו: 'יהודי המעניק הלוואה לחברו ללא כל עיכוב, והעושה טובה ליהודי באהבה כמצוות ואהבת לרעך כמוך – זוכה שכל שערי היכלי מעלה פתוחים בפניו'.

(מעובד מתוך אדמו"ר הרי"צ, אגרות קודש, חלק ד, עמוד תקכב)

-ז'אז א'ל נכ"י-

אחד הפרטים החשובים במצוות הצדקה הוא לשים לב מה השני צריך, ולהעניק לו בהתאם לצרכיו ולא רק את מה שמתאים לי...

בידאו הבא מסביר הרבי את פירוש המילה 'כמוך' בפסוק 'ואהבת לרעך כמוך', שפירושה, שעל האדם לדאוג לצרכי חברו כמו שדואג לצרכי עצמו, גם אם צרכי חברו הם הפוכים לגמרי מצרכיו שלו.

<https://ormenachem.net/wp-content/uploads/2022/12/ahavat-israel.mp4>

סיימם? קולו מתאזר את פתילתו ל'כ"פ...